

חכמות נשים

מר-חשוון התשע"ב

בס"ד

מבחן ראשון

"פניני הלכה- העם והארץ" / הרב מלמד, פרקים א'- ג'

שם: _____

כיתה: _____

אולפנה: _____

פרק א'- מעלת הארץ (פרק מחשבתי)

1. מה הקשר בין מצוות יישוב א"י ובין הפסוק "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"? (5 נק')

2. נאמר "ימי כעמך פישךאל, גוי אַחַד בְּאַרְץ" (שמואל ב', ז', כ"ג). פרשו בזהר שדוקא בא"י עם ישראל נקרא גוי אחד ובחור"ל לא נקרא כך. נסי להסביר את דבריו של הזוהר הקדוש. (5 נק')

3. השלימי את המשפטים הבאים: (5 נק')

א. "כל הדר בחור"ל _____

ב. "ישיבת א"י שקולה _____

ג. "אין נביא מתנבא אלא _____

ד. "אורא דא"י _____

ה. "כיון שגלו ישראל ממקומן _____

4. א. מהי המצוה הראשונה שנצטווה העברי הראשון? (5 נק')

ב. מי מבניו נאלץ לבטל מצוה זו לשעתה? _____

5. א. בגלל איזה עוון באה גלות לעולם? (5 נק')

ב. באיזה זכות עתידים בני ישמעאל לשלוט בארץ זמן רב? _____

פרק ב' - קודש וחול ביישוב הארץ

6. א. מי השבטים שגלו תחילה? (5 נק')

ב. מדוע? _____

7. מדוע גזר יהושע ששללה של יריחו יוחרם וקבע שלא יבנו את יריחו בניין של קבע? (5 נק')

8. מדוע זכה עמרי המלך ששלושה מלכים מזרעו ישבו על כס המלכות אעפ"י שעשה את הרע בעיני ה'? (5 נק')

9. מדוע זכה אחאב לנצח את אויביו אעפ"י שעבד ע"ז? (5 נק')

10. כתבי שלושה שמות של גדולי תורה שעלו לא"י ב- 200 השנים האחרונות (5 נק')

א. _____

ב. _____

ג. _____

פרק ג' - מצוות יישוב הארץ

11. סמני נכון / לא נכון (10 נק')

לא נכון	נכון	
		א. מצוות יישוב א"י היא רק מצוה פרטית
		ב. מצוות יישוב א"י תוקפה זמני ונהגה בכניסה לא"י אחרי יציאת מצרים
		ג. פיקוח נפש אינו דוחה מצווה המוטלת על כלל ישראל
		ד. הנלחם על הגנת מדינת ישראל זוכה בשתי מצוות
		ה. עם הקמת מדינת ישראל זכינו לקיים "ולא נעזבנה ביד זולתנו מן האומות" (רמב"ן)
		ו. מותר ליהודי לקנות בשבת בית מידי נוכרי בא"י ולעבור על איסורי שבות
		ז. הורים מתנגדים שבתם תגור ביש"ע מפני הסכנה. עליה לשימוע בקולם
		ח. האישה רוצה לעלות לא"י והבעל מסרב- יישארו בחו"ל וישמרו על שלום בית
		ט. גדולי האמוראים תקנו מפגעים שהיו בדרכם כדי שלא יצא שם רע לארץ ומשום חיבת הארץ
		י. אסור לצאת לחו"ל לשם טיול אפילו לשבוע ואפילו אם יש בידי המטייל כרטיס הלוך ושוב

12. הרואה ערי ישראל בחורבן יאמר: "ערי קודשך היו מדבר" ויקרע את בגדיו. מתי יקרע? (5 נק')

א. כשרואה עיר בנויה ונחרבה והריבונות לא משנה

ב. רוב התושבים הם יהודים והשלטון בידי גויים

ג. רוב התושבים גויים אך הריבונות ישראלית

ד. קורעים רק על ערים שבנחלת יהודה ולא על ערים שבשאר השבטים

13. הרמב"ם פסק שאסור לצאת לחו"ל לעולם אלא לצורך שלושה דברים, בתנאי שיחזור. מהם שלושת

הדברים? (5 נק')

א. _____

ב. _____

ג. _____

14. לכל אדם בישראל צריך להיות יחס מיוחד לא"י, בלב, בדיבור ובמעשה. הדגימי. (5 נק')

א. לב: _____

ב. דיבור: _____

ג. מעשה: _____

15. א. מצוות יישוב א"י חלה על גבולות. איזה גבולות? (5 נק') _____

ב. מצוות תרומות ומעשרות ושמטיה חלה על גבולות _____

16. נחל מצרים הוא הגבול הדרומי בגבולות ההבטחה. מהו נחל מצרים? הביאי שתי דעות: (5 נק')

א. _____

ב. _____

17. "אחרי ה' אלוקיכם תלכו ובו תדבקון" (דברים י"ג). כיצד יכול בשר ודם ללכת בדרכו של הקב"ה ולהידבק בו? (5 נק')

א. מה על אדם מישראל לעשות כשנכנס לארץ וגר בה? _____
ב. מה מעלתו של העושה? _____

18. א. סמני בעיגול את התשובה הנכונה. הר ההר נמצא בגבול הצפוני / המזרחי (5 נק')
ב. כתבי דעה אחת לגבי מיקומו: _____

19. סמני בטור אחד או בשניהם (5 נק')

גם עבר הירדן המזרחי	עבר הירדן המערבי	
		א. מעלתו גבוהה יותר
		ב. על מי נאמר "כל הקבור בא"י מתכפרים עוונותיו"?
		ג. מצוות יישוב א"י
		ד. כשר לבית השכינה
		ה. מצוות התלויות בארץ

בהצלה!

תשובון

1. בא"י מתגלה האמונה האחדותית שאפשר לגלות את מציאות האלוקים. הן גשמיות והן רוחניות. דוגמה: פירות הארץ
2. מי כמוך כישראל גוי אחד בארץ – כל המצוות הכלליות מתקיימות בא"י בלבד, כמו: שופטים ושוטרים, כהנים ולויים, מלחמה, סנהדרין, ערי מקלט, מקדש. רק בא"י יש לעמ"י קיום לאומי וכן קיום הנבואה.
3. א. ... כאילו אין לו אלוהה/ עובד ע"ז"
ב. ... כנגד כל המצוות"
ג. ... למען א"י / בא"י"
ד. ... מחכים"
- ה. ... אין לך ביטול תורה גדול מזה"
4. א. לך לך ... אל הארץ אשר אראך
ב. יעקב
5. א. אי שמירת שמיטה ויובל
ב. ברית מילה
6. א. גד , ראובן וחצי שבט המנשה
ב. חיבבו את ממונם יתר על המידה וכן הפרישו עצמם מאחיהם (מספיקה תשובה אחת)
7. שהצעד הראשון בא"י יהיה נקי מכל נטיה גשמית כדי שלא תהיה עיר מתחרה לירושלים ולשילה.
כדי לקבוע שבארץ מעמד הקודש הוא מעל הכל (מספיקה תשובה אחת)
8. כי בנה עיר גדולה בא"י- שומרון
9. בדורו היה שלום בתוך ישראל. לא היה לשון הרע ושמרו על הכבוד הלאומי וכן כיבדו את ספר התורה.
10. רבי חיים בן עטר- בעל אור החיים, ר' מנחם מנדל מויטבסק, ר' ישראל משקלוב, ר' הלל משקלוב, ר' צבי הירש קלישר, ר' אליהו גוטמכר, ר' שמואל מוהליבר, ר' מרדכי עלישברג, הנצי"ב (ר' נפתלי צבי יהודה מברלין), הרב קוק, אפשר לתת שמות נוספים.
11. נכון - ג', ד', ה', ו', ט' . לא נכון- א', ב', ז', ח', י'
12. ב'
13. מסחר- פרנסה, לשאת אישה ולימוד תורה
14. א. לאהוב את א"י
ב. לשבח את א"י ולא לגנותה
ג. יישוב הארץ, כיבוש הארץ, נטיעה בארץ וכו'.
15. א. הבטחה
ב. גבולות שהחזיקו בהם ישראל בימי בית שני
16. א. ואדי אל עריש
ב. תעלת סואץ , נילוס מזרח
17. א. מטע עצים, לטעת אילנות
ב. הנוטע בא"י משקיע לטווח רחוק. העצים ופירותיהם מזכים את האוכלים במצוות רבות כמו תו"מ, ערלה, זוכה להידבק בקב"ה ולהשתרש בארץ (מספיקה תשובה אחת)

18. א. צפוני

ב. טורוס אומנוס, אקרא, בניאס, בתרון (קצת דרומה מטריפולי)

19. עבר הירדן המערבי – א', ב', ד' גם עבר הירדן המזרחי- ג', ה' ה'

* בת שכתבה בתשובות ג' ו- ה' גם מערבי וגם מזרחי – לקבל.